

CRIDA DE L'APLEC DE LA ROSA A LURDES I AL CASTELL 2009

Joan Lluís Pérez-Francesch

Doctor en dret, professor de la Universitat
Autònoma de Barcelona

El cridaner del 2009 torna a ser un d'aquells barcelonins que va conèixer Tona quan era un infant gràcies a l'estiueig i les aigües medicinals. Passats els anys, ha redescobert el nostre poble. En Joan Lluís Pérez-Francesch ens ho explica amb aquella bonhomia que el caracteritza. La crida es va fer a la sala de La Canal el 31 de maig.

15

Il·lustre senyor alcalde, benivolgudes autoritats, tonencs i tonenques, senyores i senyors.

Us vull felicitar per celebrar una festa tan entranyable, tan popular i tan viscuda. Felicito tot el poble de Tona, mitjançant la figura de la *roseraire major*, la que deixa el seu regnat i la que ara el començarà.

Agraeixo als responsables de l'organització que pensessin en mi per a aquesta crida. A totes les persones implicades, cadascú des de la seva posició, en especial l'Esbart i la Comissió de l'Aplec, que treballen any rere any conjuntament per mantenir el vigor de la festa.

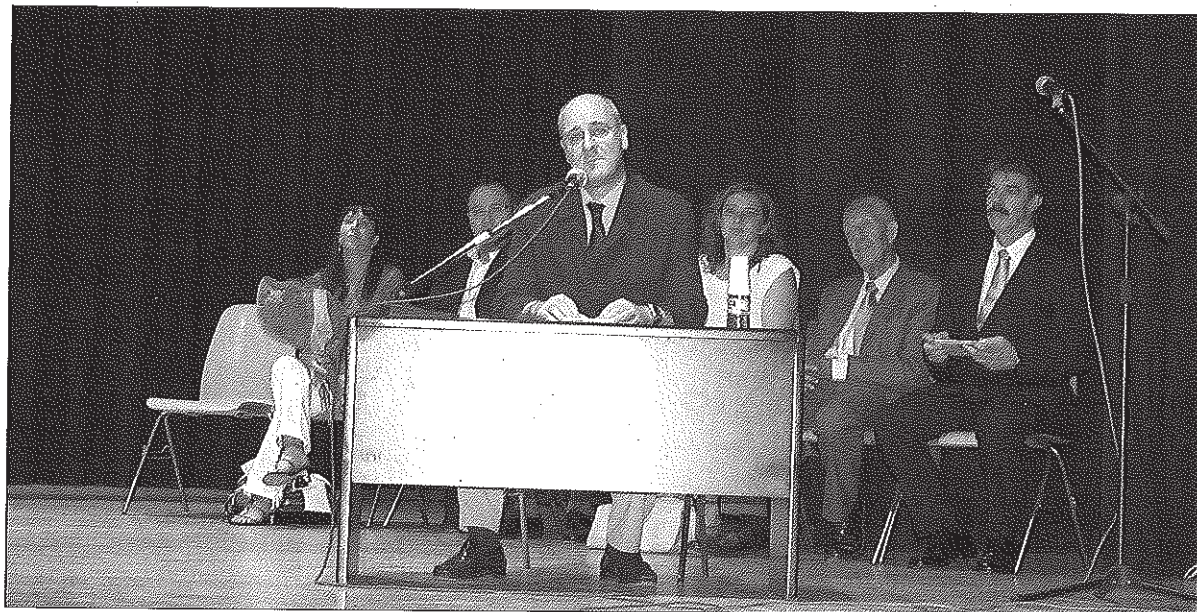
Agraeixo també les paraules de l'Alba, que m'ha presentat a tots vostès, amb qui comparteixo no tan sols la formació i dedicació al món del dret, sinó també l'experiència de la Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aprofito per dir-vos que aquesta festa no és desconeguda per mi. La vaig viure el 2007 quan la crida la va fer el Dr. Salvador Giner. Tampoc m'és estrany el poble de Tona. Des de molt petit passava per l'antiga carretera, per anar direcció a Vic i després a Sant Julià de Vilatorrada, poble de naixement del meu pare, on la família estiuejava. Recordo, a més, que la meua àvia materna va passar alguns estius, concretament el mes d'agost, a l'hotel Prat, perquè així estava a prop de la seva filla, és a dir la meua mare. I us he de dir que mantinc un record especial d'un dia que la meua àvia em portà al cinema a Tona. La pel·lícula anava de grans onades i tsunamis, volcans en erupció i altres fenòmens que em van atemorir una mica. Si no recordo malament el seu títol era *Rumbo a Java*.

Jo us voldria parlar de records, experiències i altres facècies, des de la meua relació sentimental amb el poble de Tona i la seva gent, a l'estil –salvant les distàncies– d'en Josep Maria Espinàs. És un autor que m'agrada per la forma tan humana de descriure indrets i personatges. Per mi Tona ha estat durant molts anys un poble a mig camí de Sant Julià, un poble amb un castell allà dalt de la muntanya, una església i un castell que amb el temps s'il·luminà i donà una nova imatge al poble en el seu conjunt. Tona ha estat per mi, des de ben petit, un lloc associat a l'hostal 4 Carreteres, amb el seu parc i la gàbia amb aus, a la tortada que demanàvem sempre després de sopar els divendres o els diumenges, a la part elegant del restaurant i la més popular del bar. Les "4 Carreteres", a casa nostra, era un indret específic, que calia no confondre amb "4 Camins" (una altra cruïlla, a Sant Feliu de Llobregat, per anar a Pallegà, referència també de la meua joventut).

La nova roseraire major, Anna Prat i Fontsecà, presidint l'acte, acompanyada de la roseraire major de l'Aplec de l'any 2008, Cristina Blancafort i Areñas (Foto Arxiu Municipal)

Joan Lluís Pérez-Francesch, doctor en dret i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, fent la seva crida (Foto Arxiu Municipal)

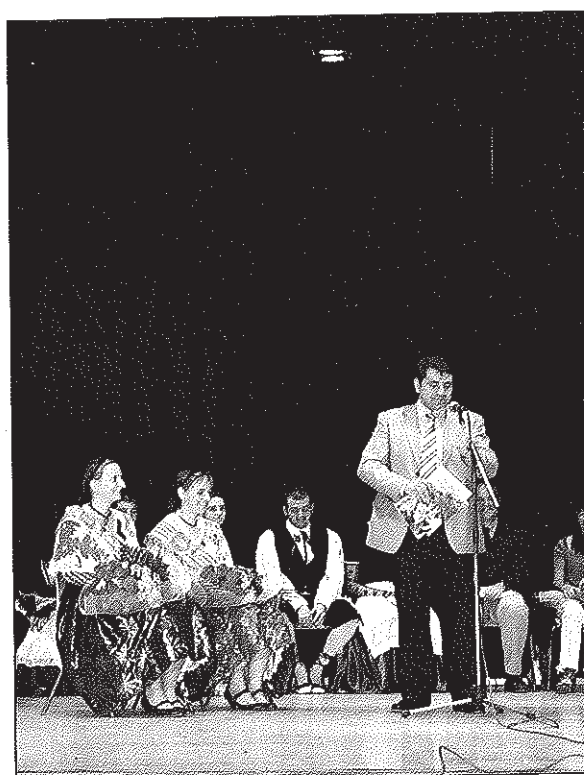
Tona ha estat també un espai de coneixement i de descoberta, a partir de la meua amistat amb l'Esteve Puigferrat. L'Esteve, amb el que havia compartit determinades militàncies, era per nosaltres el "senyor del calipo". Aquest nom li venia perquè el meu fill li va llençar –sense voler– un gelat quan volia matar una mosca. Com que l'escena, com podeu imaginar, va ser divertida, la recordàvem i ens en reïem. Després d'uns anys vaig redescobrir l'Esteve tot caminant pels voltants de Tona, un diumenge de boira. Els fets van passar així: un diumenge, com sempre amb el meu amic i company de caminades, en Josep Maria Miserachs, anem pels voltants del poble, i de sobte apareix l'Esteve. Va ser tota una troballa inesperada i, a més, com que era pels volts de Nadal i Reis, portava barballó, per la qual cosa us he de dir que vaig descobrir l'especial funció aromàtica d'aquesta planta de cara a la nit de Reis.

A partir d'aquest moment hem quedat tots tres moltíssimes vegades per caminar, per fer excursions, caminades populars, visites a indrets diversos, etc. També per Tona i els seus voltants. Així, he descobert que trobar-nos a can Sobirana era el mateix que fer-ho al bar Montserrat, sense anar més lluny. Pel que fa a la sala d'actes de La Canal on avui ens trobem, he conegut gent que va passar la Guerra Civil a la masia avui en ruïnes. He conegut els gegants que descansen a l'entrada de l'ajuntament, i en aquest edifici he assistit a algunes presentacions de llibres. Culturalment, el més important per a mi ha estat poder entrar en contacte

L'actuació del Cor Nou (Foto Arxiu Municipal)

amb la poesia de mossèn Joan Colom, saber de la seva vida i obra, poder descobrir el seu amagatall al Brull durant la Guerra Civil –a l'indret de “la soleia del Sani”– i anar d'excursió a Sant Amand. *Sant Amand i Estrofes de Passió* són els poemaris que es recullen en un llibre editat pel Llegat Colom-Vinyeta. La poesia d'inspiració verdagueriana de mossèn Joan Colom ha estat una autèntica descoberta per mi, ho he de reconèixer. Però, a més de llegir-la, l'he viscuda amb excursions i visites a indrets que la varen inspirar. Vull recordar que un dia fins i tot vaig participar en un programa de ràdio, tot recitant algunes d'aquestes belles composicions poètiques.

Josep Salom
amb les roseraires
entrant i sortint (Foto
Arxiu Municipal)

18 Altres descobertes dels entorns de Tona, "la de les tres barres" (pel vostre escut), han estat les caminades a Sant Cugat de Gavadons, Múnter, Muntanyola, el Vendrell, Torrellebreta, el Roc Gran, la Cogullada, Sant Jaume dels Bastons o de Viladrover –on varem tenir el privilegi d'oïr missa l'Esteve i jo tots sols, amb el mossèn, òbviament–, sense oblidar Barbat i la seva gespa, Sant Miquel de Vilageriu i el petit aqüeducte que hi ha ben a prop, entre molts altres indrets que han patit les meves botes de caminaire de diumenge al matí.

No vull oblidar-me del santuari de l'Ajuda, tot i que és d'un altre terme municipal. Però des d'allí he caminat fins a Tona i he tornat. I hi he estat en moments místics per a mi, com la primera comunió dels meus dos fills.

Tona és sinònim de fonts i de balnearis. Vull recordar ara els noms de la Suïssa, el Prat de la Barroca, la Puda de Segalers, el balneari Ullastres, o el pou del balneari Roqueta. Una cultura de l'aigua que ha tingut moments d'esplendor i de decadència, i que de tota manera forma part de la memòria històrica d'aquesta vila. No puc oblidar les fonts de Matagalls, sempre tan estimat. I què dir de la font dels tonencs, amb la seva rosa metàl·lica, o del mateix camí dels tonencs que mena al cim, propiciant una protecció ombrívola que s'agraeix especialment a l'estiu.

Ara bé, de tot el que he après sobre Tona allò que em crida més l'atenció és el "terror", aquestes muntanyetes grisenques i àrides, que de vegades amb els anys es cobreixen de vegetació, però que molt sovint es mantenen com una mena de paisatge lunar molt singular.

Petits de l'Esbart Dansaire Castell de Tona entren a la plaça Major, el matí del dilluns de l'Aplec (Foto Arxiu Municipal)

Però potser ja n'hi ha prou; no us vull parlar més de mi. Bé, de fet tot el que us he explicat és una percepció personal d'una sèrie d'experiències vitals que he desenvolupat sempre en companyia, de la família o de bons amics. Arribats aquí només em resta donar-vos les gràcies, a tots aquells que m'heu acompanyat aquests anys, i els que avui m'escolteu. Gràcies també a la meva muller, per deixar-me la llibertat dels diumenges al matí, en els que he pogut aprendre moltes coses, caminant per aquests mons de Déu. Gràcies als organitzadors d'aquest certamen per creure en la cultura popular, en les tradicions, en el país, en definitiva. Gràcies també a tots aquells que m'han precedit.

La meva més sincera felicitació a la roseraire d'enguany, l'Anna Prat i Fontseca, gran balladora, segons em consta, i a tots i cadascun dels que feu possible aquesta festa.

Visca Tona i visca Catalunya!

L'aplec de sardanes dalt el Castell (Foto Arxiu Municipal)